

N:o 55.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, i fråga om ändringar i nådiga kungörelsen den 11 maj 1883 angående villkoren för tidningars och tidskrifters postbefordran; gifven Stockholms slott den 13 mars 1891.

Under åberopande af bilagda protokoll öfver finansärenden för denna dag, vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att för sin del besluta,

dels att till § 1 mom. 1 af nådiga kungörelsen den 11 maj 1883 angående villkoren för tidningars och tidskrifters postbefordran må fogas följande tillägg:

Å tidning, som utkommer mindre ofta än en gång i veckan, må prenumeration ske å enahanda villkor jemväl vid postanstalt å den ort, der tidningen utgifves;

dels ock att § 3 af samma nådiga kungörelse må erhålla följande förändrade lydelse:

Varder, för att såsom försändelse under band med post befordras, till postanstalt aflemnadt exemplar af tidning, tidskrift, författningssamling, handlingar utgifna af sällskap eller föreningar o. s. v., hvarå ej prenumeration vid postanstalt egt rum, skall för hvar särskild försändelse, ehvad denna utgöres af ett eller flera exemplar af samma eller olika tidningar eller tidskrifter m. m., befodringsafgiften utgöra 1 öre för hvar vigt af 50 gram eller öfverskjutande del deraf, dock så, att icke i något fall afgiften för en särskild försändelse understiger 4 öre, om den med post eller af landtbrefbärare fortskaffas, samt 2 öre, om den samma å postanstalt behandlas utan att med post eller af landtbrefbärare fortskaffas.

I öfrigt varda å tidningar och tidskrifter m. m., som på förenämnda sätt med post fortskaffas, tillämpade de bestämmelser, som i allmänhet gälla för befordran af korsbandsförsändelser med undantag likväl för hvad rörande högsta vigten för hvar särskild försändelse finnes föreskrifvet.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

O S C A R.

F. v. Essen.

---

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1891.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern friherre *Åkerhielm*,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve *Lewenhaupt*,
Statsråden: herr friherre *von Otter*,
herr *Wennerberg*,
friherre *Palmstierna*,
friherre *von Essen*,
friherre *Åkerhielm*,
Östergren,
Groll,
Wikblad.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet friherre von Essen
anförde härefter:

Enligt bestämmelserna i § 1 mom. 1 af nådiga kungörelsen den
11 maj 1883 angående villkoren för tidningars och tidskrifters post-
befordran får å postanstalt endast prenumereras å tidning eller tidskrift,
som utgifves å annan ort än der prenumeranten bor eller vistas.

I underdånig skrifvelse den 23 november 1888 har generalpost-
styrelsen anført, hurusom publicistklubben i Stockholm några år derförut
hos styrelsen gjort framställning om utverkande af sådan ändring i be-
rörda bestämmelser, att antingen omförmälda inskränkning i rättigheten
att genom postverkets försorg prenumerera å tidningar och tidskrifter

helt och hållet borttoges eller ock, om detta icke kunde medgifvas, att prenumeration genom utgifningsortens postanstalt finge ske å tidning eller tidskrift, som utkomme en gång i veckan eller mindre ofta.

Nyssberörda inskränkning i prenumerationsrätten hade af publicistklubben uppgifvits medföra många olägenheter för så väl tidningsutgifvarne som för den tidningsläsande allmänheten, framför allt i de större städerna. Hvad Stockholm särskildt beträffade, hade till följd af den omtalade inskränkingen den sed utvecklats, att, då prenumeration å en derstädes utkommande tidning verkstälts å tidningens egen expedition, prenumeranten finge sitt exemplar genom tidningsutgifvarens försorg till sig hemburet, men för en tidning med ett fåtal prenumeranter på utgifningsorten uppginge kostnaden för denna hemsändning inom en stad med så stor utsträckning som Stockholm i regeln till ett belopp, som lemnade föga eller ingen behållning å den erlagda prenumerationsafgiften. Till följd häraf nödgades tidningsutgifvaren vägra att emotaga prenumeration å tidningens byrå, och en aflägset boende prenumerant, som icke vore i tillfälle att afhemta sitt exemplar, måste afstå från att hålla en dylik tidning. Detta hade uppgifvits vara fallet i synnerhet med de tidningar, hvilka vore afsedda för de mindre bemedlade klasserna, äfvensom med facktidningar och facktidskrifter.

Efter att hafva i ärendet hört postdirektören i Stockholm, hade emellertid generalpoststyrelsen funnit, att fullt skäl förefunnes för det antagande, att de med ifrågavarande tidningsspridning förenade utgifter för postverket skulle komma att öfverstiga därför inflytande afgifter, och hade styrelsen, med afseende derå att en minskning i postuppbörden troddes vara att emotse till följd af den vid 1884 års riksdag beslutade nedsättning i flera bland de inländska portosatserna, ansett sig sakna skäl att hos Eders Kongl. Maj:t göra någon sådan underdånig framställning, som af publicistklubben ifrågastälts.

Minskning i postuppbörden hade visserligen, anför generalpoststyrelsen härefter, inträdt under år 1885, men långt ifrån i den grad man befarat, och redan år 1886 voro postverkets trafikinkomster högre än något föregående år. Denna stigning hade sedan oafbrutet fortgått, och ur denna synpunkt funnes således icke längre något skäl för postverket att icke åtaga sig en utvidgad verksamhet med prenumeration å och postbefordran af tidningar och tidskrifter, äfven om denna verksamhet skulle visa sig mindre vinstgifvande eller till och med medföra någon förlust, det senare naturligtvis endast under förutsättning att en dylik utvidgning påkallades af ett verkligt behof.

Hvad anginge behofvet för tidningsutgifvarne och allmänheten

af en sådan anordning, att å postanstalt jemväl finge verkställas prenumeratien å tidning, utkommande å samma ort som den, der postanstalten vore belägen, syntes den af publicistklubben gjorda framställning i ämnet äfvensom åtskilliga på senare tiden framkomna uttalanden utvisa, att detta behof förefunnes hos tidningsutgifvarne. Att det jemväl för allmänheten, som redan nu kunde vid postanstalterna prenumerera på utländska tidningar äfvensom å på andra orter utkommande inhemska tidningar, skulle vara en fördel att kunna få dersamma städes prenumerera på vissa eljest mera svåråtkomliga periodiska publikationer, kunde nog ej heller förnekas. De dagligen eller flera gånger i veckan utkommande tidningarna kunde väl i allmänhet sjelfva utan svårighet ombesörja utdelningen till prenumeranter boende å utgifningsorten och torde till och med vara i tillfälle att utföra detta på ett för allmänheten mera tillfredsställande sätt än postverket, för så vidt icke postpersonalen skulle ökas i en mån, som medförde allt för stora utgifter för postverket. Utdelning genom vederbörande utgifvares försorg kunne nemligen ske omedelbart efter det tidningen blifvit färdigtryckt och kunde verkställas af en personal, som ej hade några andra försändelser att kringbära, hvarigenom allmänheten således inom kortaste tid finge tidningarna sig tillståda. Annorlunda stälde sig förhållandena, om dessa tidningar skulle utdelas genom postanstalten å utgifningsorten. Det låge nemligen i sakens natur, att postförsändelserna måste utsändas från postanstalterna på bestämda tider, och att dessa tider i främsta rummet måste blifva beroende på den tid, vid hvilken posterna ankomme från andra orter, samt sålunda kunde komma att mycket litet passa in med den ena eller andra tidningens utgifningstid. Dessa dagligen eller flera gånger i veckan utkommande tidningar skulle således, derest icke för deras skull särskilda utdelningsturer anordnades, hvilket naturligtvis skulle medföra mycket betydliga kostnader, kunna komma att ligga obefordrade flera timmar å postanstalten, hvilket åter icke utan skäl skulle framkalla missbelåtenhet hos så väl tidningsutgifvarne som prenumeranterna. Det hade väl ock varit med hänsyn bland annat till dessa omständigheter som publicistklubben alternativt föreslagit sådan ändring i gällande bestämmelser, att prenumeratien genom utgifningsortens postanstalt endast blefve medgifven å tidningar och tidskriffter, som utkomme en gång i veckan eller mindre ofta.

Generalpoststyrelsen hade dock icke funnit sig kunna göra underdånig hemställan om förändrad lagstiftning ens i hela den utsträckning, sistnämnda alternativt afsåge. Styrelsen hade nemligen trott, att de svårigheter, som skulle möta för postverket att öfvertaga prenumeratien

för lokalbefordran af dagligen eller flera gånger i veckan utkommande tidningar, jemväl skulle komma att göra sig gällande i fråga om dylik prenumeration å tidningar och tidskrifter, utkommande en gång i veckan. Dylika, till ett antal af icke mindre än 182 i den vid tiden för aflåtandet af styrelsens nu förevarande skrifvelse senast utfärdade taxa å svenska tidningar och tidskrifter upptagna publikationer torde nemligen i allmänhet utkomma på bestämd veckodag och såväl utgifvarne som allmänheten vara angelägna om deras ofördröjliga befordring.

I flera afseenden olika stälde sig deremot förhållandena med de mindre ofta än en gång i veckan utkommande periodiska publikationerna. Dels syntes det vara just för dessa som behovet af postverkets medverkan vid deras spridning till prenumeranter inom utgifningsorten gjort sig mest kämbart, dels torde svårigheterna för postverket att utan större kostnad åtaga sig deras distribution vara vida mindre. Vid dessa i allmänhet en gång i månaden eller en gång i kvartalet utkommande publikationers ögonblickliga utdelning lades icke samma vikt vare sig af utgifvarne eller af allmänheten som i fråga om de egentliga nyhetstidningarne, hvadan, äfven om prenumeration å dessa publikationer vid utgifningsortens postanstalt för lokalbefordran komme att anlitas i större utsträckning, det icke syntes möta några väsentliga svårigheter för postanstalterna att utan anordnande af särskilda utdelningsturer på ett tillfredsställande sätt verkställa utdelningen.

På grund af det anförda har generalpoststyrelsen hemställt, att till § 1 mom. 1 af ifrågavarande nådiga kungörelse den 11 maj 1883 måtte fogas ett så lydande tillägg:

»Å tidning, som utkommer mindre ofta än en gång i veckan, må prenumeration ske å enahanda vilkor jemväl vid postanstalt å den ort, der tidningen utgifves.»

Sedan generalpoststyrelsens nu föredragna skrifvelse till Eders Kongl. Maj:t inkom, har, enligt hvad jag inhämtat, hos styrelsen ytterligare gjorts en framställning i detta ämne af tidningsmannaföreningens komiterade, hvilka, i enlighet med nämnda förenings beslut vid möte i Stockholm den 16 maj 1890, i en till styrelsen ingifven skrift anhållit, att styrelsen måtte vidtaga åtgärder i det syfte, att prenumeration å tidningar och tidskrifter, som af utgifvarne anmäldes till lokalprenumeration, finge mot beräkning af vanlig postbefordringsafgift ega rum äfven å postanstalt i den stad, der tidningen utgäfvdes, åtminstone hvad anginge tidningar och tidskrifter, som utkomme en gång i veckan eller mindre ofta.

Då det synes mig önskligt att i möjligaste mån tillmötesgå de

under senare tider upprepade gånger framställda krafven på en utvidgning af postverkets befattning med tidningars och tidskrifters befordran, men jag med hänsyn till hvad generalpoststyrelsen anfört icke vågar tillstyrka en större utsträckning af postverkets skyldigheter i förevarande hänseende än styrelsen föreslagit, hemställer jag, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att för sin del besluta, att till § 1 mom. 1 af nådiga kungörelsen den 11 maj 1883 angående villkoren för tidningars och tidskrifters postbefordran må fogas följande tillägg:

»Å tidning, som utkommer mindre ofta än en gång i veckan, må prenumeration ske å enahanda villkor jemväl vid postanstalt å den ort, der tidningen utgifves.»

I sammanhang med utfärdandet af nådiga kungörelsen den 21 december 1888 beträffande postverkets rätt i fråga om befordran af bref och brefkort m. m., hvarigenom bland annat statens postverk uttryckligen förklarades ega uteslutande rätt att mot afgift besörja regelbunden befordran af förseglade eller eljest tillslutna bref äfvensom af brefkort å de särskilda inrikes orter, der postverket anordnat lokalbrefbefordran, behagade Eders Kongl. Maj:t genom nådigt bref nyssnämnda dag anbefalla generalpoststyrelsen att efter verkställd utredning till Eders Kongl. Maj:t inkomma med underdånigt yttrande, huru vida och i hvilken mån lindring i afgiften för lokalbrefbefordran kunde, vare sig genom nedsättning af portoafgiften, genom höjning af vigtsatsberäkningen vid enkelt porto eller på annat sätt, utan afsevärd olägenhet för postverket ega rum.

Till åtlydnad af denna nådiga befallning afgaf generalpoststyrelsen den 1 mars 1889 underdånigt utlåtande i ämnet, för hvars innehåll jag nu anhåller att få redogöra.

Generalpoststyrelsen erinrar till en början, att, i öfverensstämmelse med hvad Riksdagen år 1884 beslutat, genom nådiga kungörelsen den 5 juli samma år angående förändring i portoafgifterna för inrikes bref och brefkort m. m. förordnats, bland annat, att för lokalbref eller sådant bref, som å postanstalt behandlas utan att med post eller landtbrefbärare fortskaffas, afgiften skall utgöra: 5 öre, om brevets vikt ej öfverstiger 15 gram, 10 öre, om vigten öfverstiger 15 men ej 125 gram, och 15 öre, om vigten uppgår till mer än 125 men icke öfver 250 gram. För enkelt brefkort bestämdes afgiften i samma nådiga kun-

görelse till 5 öre och för brefkort, hvilket åtföljes af blankett till svar, till 10 öre; utgående denna afgift med samma belopp vid lokalbefordran som vid befordran inrikes orter emellan. Afgifterna för korsbandsförsändelser utgå likaledes med enahanda belopp vid lokalbefordran som vid annan befordran inom riket. Jemlikt § 3 i den af Eders Kongl. Maj:t, efter inhemtande af Riksdagens beslut i ämnet, den 11 maj 1883 utfärdade nådiga kungörelse angående vilkoren för tidningars och tidskrifters postbefordran utgör befordringsavgiften för korsbandsförsändelse innehållande exemplar af tidning, tidskrift, författningssamling, handlingar utgifna af sällskap eller föreningar o. s. v. 1 öre för hvar vigt af 50 gram eller öfverskjutande del deraf, dock så, att icke i något fall afgiften för en särskild försändelse understiger 4 öre. Genom nådigt bref den 2 maj 1879 angående förändring af vigtsatserna för postförsändelser i följd af metersystemets antagande har Eders Kongl. Maj:t, med bifall till generalpoststyrelsens derom gjorda framställning, förklarat, bland annat, att befordringsavgiften för affärshandlingar, för varuprof och mönster samt för sådana trycksaker, som icke draga det för tidningar och tidskrifter m. m. stadgade lägre porto, skall utgå med 4 öre för hvarje vigt af 50 gram eller del deraf äfvensom att minimiavgiften för försändelse innehållande varuprof och mönster skall utgöra 8 öre. Beträffande minimiportot för affärshandlingar har Eders Kongl. Maj:t i nådigt bref den 18 december 1885 angående förändrade bestämmelser rörande postförhållandena mellan Sverige och Norge m. m. förordnat, att detsamma skall utgöra 10 öre.

Då den vanliga poststatistiken icke lemnar någon upplysning särskildt om antalet lokalförsändelser, har generalpoststyrelsen i och för verkställande af en beräkning af postverkets årsinkomst af lokal-korrespondensen låtit, med användande af det för dylika ändamål antagna förfaringssätt, anställa en räkning af samtliga under en vecka i februari månad år 1889 postbehandlade lokalförsändelser. De tal, som dervid erhållits, hafva sedermera multiplicerats med 52, hvarefter generalpoststyrelsen med ledning af den sålunda gjorda approximativa beräkningen af hela antalet lokalförsändelser under ett år beräknat postverkets årsinkomst af ifrågavarande försändelser till följande belopp:

för bref: ej öfver 15 gram . . .	116,922	kronor		
öfver 15 till 125gram	12,755	»	60	öre.
öfver 125 till 250 gram	2,363	»	40	» 132,041 kronor.

Transport 132,041 kronor.

				Transport: 132,041 kronor — öre		
för brefkort: enkla	8,099 kronor					
med förut-						
betaldt svar	119	„	60 öre	8,218	„	60 „
för korsbandsförsändelser:						
tidningar och tidskrifter	3,084 kronor		64 öre			
andra trycksaker	8,692	„	32 „			
affärshandlingar	270	„	40 „			
varuprof	212	„	16 „	12,259	„	52 „
				tillhopa 152,519 kronor		12 öre.

Med afsseende å denna beräkning anmärker generalpoststyrelsen att, i brist på uppgifter om antalet korsbandsförsändelser om olika portosatser, för samtliga dylika försändelser minimiafgiften beräknats.

Generalpoststyrelsen har vidare anfört, att en nedsättning i portot för lokalbref ej öfverstigande 15 gram samt för enkelt brefkort vid lokalkorrespondens från 5 till 4 öre, för lokalbref om två portosatser och för brefkort med förut betaldt svar från 10 till 8 öre samt för lokalbref om tre portosatser från 15 till 12 öre skulle medföra en minskning i årsinkomst för postverket af 28,051 kronor 92 öre. Nedsattes ifrågasvarande afgifter med ytterligare 1 öre eller från 5 till 3 öre, från 10 till 6 öre och från 15 till 9 öre, blefve minskningen i årsinkomst 56,103 kronor 84 öre.

Derest nu gällande vigtsatsberäkning för lokalbref ändrades derhän, att samtliga lokalbref intill en vigt af 250 gram finge befordras för 5 öre stycket, skulle detta medföra en minskning i årsinkomst af 7,953 kronor 40 öre. Sammansloges endast de två första vigtsatserna till en, så att bref intill en vigt af 125 gram befordrades för 5 öre stycket och bref öfver 125 till 250 gram för 10 öre, skulle en minskning i årsinkomst uppstå af 7,165 kronor 60 öre.

Om, med bibehållande af befordringsavgiften för korsbandsförsändelser innehållande tidningar, tidskrifter eller dylikt vid 1 öre för hvar vigt af 50 gram eller öfverskjutande del deraf, minimiafgiften för dylika lokalförsändelser nedsattes från 4 öre till 2 öre, om vidare portoavgiften för öfriga korsbandsförsändelser vid lokalbefordran nedsattes från 4 öre till 2 öre för hvar vigt af 50 gram eller del deraf samt minimiafgiften för affärshandlingar ändrades från 10 öre till 5 öre och för varuprof från 8 öre till 4 öre, skulle en minskning i årsinkomst af 6,129 kronor 76 öre uppkomma.

En minskning af portoavgiften för lokalbref och lokalbrefkort från

5 till 4 öre, från 10 till 8 öre och från 15 till 12 öre skulle, såsom förut omförmäلت, medföra en årlig minskning i inkomst för postverket af öfver 28,000 kronor, och skulle nedsättningen ske från 5 till 3, från 10 till 6 och från 15 till 9 öre, blefve den årliga minskningen öfver 56,000 kronor. En minskning i postverkets årsinkomster af öfver 28,000 kronor kunde icke anses såsom oväsentlig och än mer gälde detta naturligtvis om det högre beloppet. Väl hade postverkets trafikinkomster efter den nedgång i desamma, som egde rum år 1885 i anledning af den då vidtagna förändringen i det inrikes brefportot, befunnit sig i oafbrutet stigande, och visserligen hade postverkets trafikinkomster alltsedan år 1879 hvarje år öfverstigit driftkostnaderna med icke obetydliga belopp, men någon visshet förefunnes ej att icke en förändring i detta gynsamma förhållande förr eller senare kunde komma att inträda. Att det med år 1889 nedsatta telegramportot kunde medföra en minskning i brefutvexlingen lede väl icke något tvifvel, liksom att den alltjemt fortgående utvecklingen af telefonväsendet i än högre grad verkade i samma riktning. I allmänhet gälde nog, att en nedsättning i portoafgifter framkallade en ökad korrespondens, men det syntes tvifvelaktigt om denna regel kunde vara tillämplig äfven då fråga vore om en afgift, som redan vore så låg som den nu för lokalbref utgående.

Hvad deremot anginge den andra utvägen att bereda lindring i afgiften för lokalbrefbefordran, nemligen genom höjning af vigtsatsberäkningen, kunde väl icke den till omkring 8,000 kronor beräknade minskning i postuppbörd, som skulle blifva en följd af att denna beräkning ändrades derhän, att samtliga lokalbref intill en vikt af 250 gram finge befordras för 5 öre stycket, anses vara af någon synnerligen afsevärd beskaffenhet, och än ringare skulle minskningen i postuppbörd blifva, derest man, i stället för att sammanslå de nuvarande tre vigtsatserna till en, antingen sammansloge de båda första vigtsatserna och för den nuvarande tredje vigtsatsen bestämde en portoafgift af 10 öre, i hvilket fall minskningen ej skulle uppgå till mer än något öfver 7,000 kronor eller ock såsom gräns för den första vigtsatsen bestämde exempelvis 50 gram i stället för 15 gram samt i öfrigt bibehölle den nuvarande indelningen, i hvilket senare fall minskningen sannolikt skulle blifva helt obetydlig, utan att dock generalpoststyrelsen för det dåvarande vore i tillfälle att närmare angifva huru stor den skulle kunna antagas blifva. Då generalpoststyrelsen likväl icke ansett sig böra föreslå någon förändring i nu ifrågavarande hänseende, hade detta bland annat berott derpå, att nu gällande bestämmelser så nyligen som år 1884 vidtagits och att, så vidt styrelsen inhemtat, icke några särskilda omständig-

heter förekommit, som syntes påkalla en förändring, helst derigenom skulle uppoffras den likformighet i vigtsatsberäkningen för lokalbref och vanliga bref, som nyligen vunnits. Generalpoststyrelsen erinrade härvid derom att Eders Kongl. Maj:t med anledning af en utaf styrelsen i underdånig skrifvelse den 29 november 1883 gjord framställning, uti en den 31 derpå följande december till Riksdagen aflåten nådig proposition föreslog, bland annat, att portot för lokalbref skulle ändras från dåvarande 6 öre till 5 öre, utan att i sammanhang dermed någon förändring föreslogs i den för dylika bref då gällande vigtsatsen af 50 gram. I den underdåniga skrifvelse, Riksdagen med anledning af omförmälda nådiga proposition den 19 april 1884 afgaf, anmälde Riksdagen, att den funnit propositionen icke kunna oförändrad bifallas, men att Riksdagen, hvad nu ifrågavarande försändelser anginge, beslutat, att för lokalbref eller sådant bref, som å portanstalt behandlades utan att med post eller landtbrefbärare fortskaffas, afgiften för postbehandlingen skulle utgå med hälften af det för så kalladt vanligt bref bestämda belopp eller 5 öre, om brevets vikt ej öfverstege 15 gram, 10 öre, om vigten öfverstege 15 men ej 125 gram och 15 öre, om vigten uppginge till mer än 125 men icke öfver 250 gram. Såsom skäl för den sålunda företagna förändringen anförde Riksdagen, att näppeligen något skäl torde finnas för den skiljaktighet, som med afseende å vigtsatserna förefunnes emellan lokalbref och vanliga bref, eller att en försändelse, som skulle med post befordras, behandlades såsom bref, såvida dess vikt ej öfverstege 250 gram, under det den högsta vigtsatsen för lokalbref vore faststæld till endast 50 gram, samt att det å andra sidan äfven syntes ligga en oegentlighet deruti, att, under det ett högre porto tillämpades å vanliga bref, redan då brevets vikt öfverstege 15 gram, portot för lokalbref utginge med samma belopp äfven för den högsta medgifna vigtsatsen. På grund häraf och då någon betänklighet mot en något högre taxering af de lokalbref, hvilkas vikt öfverstege 15 gram, icke syntes böra möta, enär öfvervägande flertalet dylika bref icke efter Riksdagens antagande uppnådde denna vikt, ansåg Riksdagen äfven för lokalbref böra tillämpas en graderad afgiftsskala, afpassad efter samma vigtsatser som för vanliga bref, så att portot för ett lokalbref städse komme att utgå med hälften af det för ett vanligt bref af motsvarande vikt stadgade belopp. Såsom förut omförmälts, blef nådig kungörelse den 5 juli 1884 utfärdad i öfverensstämmelse med hvad Riksdagen sålunda beslutat.

Generalpoststyrelsen, som således icke funnit sig kunna föreslå vare sig nedsättning af portoafgifterna för lokalbref och lokalbrefkort

eller höjning af vigtsatsberäkningen vid enkelt porto för lokalbref, hade likväl trots någon lindring i afgifterna för lokalkorrespondensen kunna vinnas genom nedsättning af portoavgifterna för korsbandsförsändelser, som å postanstalt behandlas utan att med post eller landtbrefbärare fort-skaffas. Bland dessa korsbandsförsändelser vore det egentligen endast andra trycksaker än tidningar och tidskrifter, som förekomme i något större antal. Dessa försändelser, bestående af annonskort, cirkulär, prospekt, kataloger, priskuranter m. m. dylikt, droge för närvarande en afgift af minst 4 öre samt i de säkerligen många fall, då vigten uppginge till mer än 50 gram, 8 öre eller mera i förhållande till vigten. Då nu, efter hvad känt vore, ofta hände, att en och samma person hade att på en gång afsända ett eller flera hundratal dylika försändelser, vore postavgiften, om ock liten för hvarje särskild försändelse, icke utan betydelse i sin helhet. Det lede ej heller något tvifvel, att för befordran af dylika trycksaker postverket icke på långt när anlätades så mycket som skulle vara förhållandet, om avgiften vore lägre. Generalpoststyrelsen hölle ock före, att den i det föregående beräknade minskning i årsinkomst, som skulle uppkomma genom en nedsättning i portoavgiften för lokala korsbandsförsändelser, skulle mer än motvägas af det ökade antalet dylika försändelser, som en sådan nedsättning skulle tillföra postverket.

Hvad styrelsen sålunda anfört egde företrädesvis sin tillämplighet i afseende å andra trycksaker än tidningar och tidskrifter, men, med hänsyn till önskvärdheten af att taxebestämmelserna blefve uppställda så systematiskt som möjligt, till lättnad så väl för allmänheten som för posttjenstemännen, ansåge styrelsen att, derest lokalportot för andra trycksaker än tidningar och tidskrifter nedsattes till 2 öre för hvar vigt af 50 gram eller del deraf, samma förändring jemväl borde vidtagas i fråga om affärshandlingar och varuprof. Någon nedsättning i den med 1 öre för hvar vigt af 50 gram eller del deraf för tidningar och tidskrifter utgående avgiften syntes styrelsen ej böra ifrågasättas, men borde minimiavgiften för dylika försändelser vid lokalbefordran lämpligen kunna sättas till hälften af hvad som utgjordes vid annan befordran och sålunda sänkas från 4 till 2 öre och i öfverensstämmelse dermed minimiavgiften för affärshandlingar vid lokalbefordran sänkas från 10 till 5 öre och för varuprof från 8 till 4 öre.

På grund af hvad generalpoststyrelsen sålunda anfört, hemställer styrelsen,

dels att Eders Kongl. Maj:t täcktes göra nådig framställning till Riksdagen derom, att § 3 af nådiga kungörelsen den 11 maj 1883 an-

gående villkoren för tidningars och tidskrifters postbefordran måtte erhålla följande förändrade lydelse:

»Varder, för att såsom försändelse under band med post befordras, till postanstalt aflemnadt exemplar af tidning, tidskrift, författningssamling, handlingar, utgifna af sällskap eller föreningar o. s. v., hvarå ej prenumeration vid postanstalt egt rum, skulle för hvar särskild försändelse, ehvad denna utgöres af ett eller flera exemplar af samma eller olika tidningar eller tidskrifter m. m., befordringsafgiften utgöra 1 öre för hvar vigt af 50 gram eller öfverskjutande del deraf, dock så, att icke i något fall afgiften för en särskild försändelse understiger 4 öre, om den med post eller af landtbrefbärare fortskaffas, samt 2 öre, om densamma å postanstalt behandlas utan att med post eller landtbrefbärare fortskaffas.

I öfrigt varda å tidningar och tidskrifter m. m., som på förenämnda sätt med post fortskaffas, tillämpade de bestämmelser, som i allmänhet gälla för befordran af korsbandsförändelser med undantag likväl för hvad rörande högsta vigten för hvar särskild försändelse finnes föreskrifvet»;

dels ock att Eders Kongl. Maj:t, med ändring af bestämmelserna i nådiga breffen den 2 maj 1879 och den 18 december 1885, i hvad desamma röra korsbandsförsändelser innehållande affärshandlingar, varuprof eller andra trycksaker än tidningar och tidskrifter, täcktes förklara, att befordringsafgiften skall utgöra för försändelse af nämnda slag, som å postanstalt behandlas utan att med post eller af landtbrefbärare fortskaffas, 2 öre för hvar vigt af 50 gram eller del deraf, dock att minimiafgiften skall utgöra för varuprof 4 öre, och för sådan försändelse, som innehåller affärshandlingar, 5 öre.

Då efter företagandet af den räkning af postförsändelser, hvarå generalpoststyrelsens förut onförmälda beräkningar äro grundade, nu mera förflutit en tid af omkring två år, har på min anmodan generalpoststyrelsen, för att med största möjliga noggranhet kunna vid nu innevarande tidpunkt angifva den sannolika minskning i årsinkomsten, som skulle uppstå genom den af styrelsen föreslagna nedsättning i portosatserna för korsbandsförsändelser, låtit under en vecka af nästlidne februari månad verkställa en ny räkning af dylika försändelser, och har, enligt hvad styrelsen meddelat, denna räkning visat, att postverkets inkomst af korsbandsförsändelser vid lokalkorrespondens nu mera kan antagas för år räknadt utgöra tillhoppa 16,859 kronor 44 öre, hvadan, under förutsättning, att den lokala utvexlingen af korsbandsförsändelser icke komme att ökas till följd af den föreslagna nedsätt-

ningen i afgiftsberäkningen, samma nedsättning kunde beräknas medföra en minskning i årsinkomsten af 8,429 kronor 72 öre. På sätt generalpoststyrelsen i den föredragna skrifvelsen anfört, torde emellertid med säkerhet kunna antagas, att den beräknade minskningen i inkomst komme att mer än motvägas af den ökning i antalet af dylika försändelser, som genom nedsättningen i afgift komme att framkallas.

Då jag, som finner de af generalpoststyrelsen anförda skäl emot vidtagande för det närvarande af någon förändring i fråga om villkoren för lokalbrefbefordringen ega giltighet, deremot i likhet med styrelsen anser, att en nedsättning i afgifterna för korsbandsförsändelser vid lokalkorrespondens skulle vara af afsevärdt gagn för den korresponderande allmänheten på samma gång som nedsättningen, om den hålles inom de af generalpoststyrelsen föreslagna gränser, synes kunna åvägbringas utan uppoffring från postverkets sida, får jag i underdånighet tillstyrka, att Eders Kongl. Maj:t täcktes i nådig proposition till Riksdagen föreslå, att Riksdagen måtte för sin del besluta, att § 3 af nådiga kungörelsen den 11 maj 1883 angående villkoren för tidningars och tidskrifters postbefordran må erhålla den af generalpoststyrelsen föreslagna förändrade lydelse.

Under förutsättning att hvad jag sålunda tillstyrkt, vinner nådigt bifall, hemställer jag, att med pröfningen af hvad generalpoststyrelsen föreslagit i fråga om postbehandlingen af andra korsbandsförsändelser än de i nämnda författning omförmälda, må få anstå till dess Riksdagen fattat beslut i den nyssberörda till Riksdagen hänskjutna frågan.

Hvad departementschefen sålunda hemstält, behagade Hans Maj:t Konungen på tillstyrkan af statsrådets öfriga ledamöter bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse bilagan — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

Hjalmar Rettig.